

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างหลักสูตรโดยการนำข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และสำรวจความต้องการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนศึกษานิเทศก์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฉบับร่าง แนวการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่างแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุพรรณภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม แบบประเมินโครงสร้างหลักสูตร แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบสอบถามพึงพอใจในหลักสูตร ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t - test แบบ Dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร สำรวจความต้องการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการกำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นจะต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ และจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความรัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว อันจะทำให้นักเรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น และการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” จากบุคคลที่เกี่ยวข้องคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนภาษาไทย ศึกษานิเทศก์ และนักเรียนด้วยวิธีการใช้แบบสอบถามสอบถาม พบว่า

หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” มีความเหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณบุรี เขต 1 นักเรียนจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีความพึงพอใจในหลักสูตรของตนเอง

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จำนวน 15 แผน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 คำใหม่ แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การฝึกอ่านคำยาก แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านออกเสียงแบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านในใจแบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การวิเคราะห์โครงเรื่องแบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การแต่งประโยคแบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การอ่านเขียนมาตราแม่กด แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การอ่านเขียนมาตราแม่กก แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ตัวการันต์ แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การอ่านเขียนเครื่องหมายในแผนที่แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การเขียนรายงาน แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การอ่านบทร้อยกรองแบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 การแสดงบทบาทสมมติแบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 อ่านเสริมบทเรียน แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 อ่านเสริมบทเรียน แบบฝึกพัฒนาทักษะภาษาไทย 1 ชั่วโมง การประเมินผลโครงร่างหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่าง 0.08 – 1.00 ดังนั้น ส่วนประกอบในโครงร่างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องและเหมาะสม

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร นำหลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุพรรณภูมิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 45 คน ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำหลักสูตรพร้อมกับแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้การเป็น และมีความสนุกสนานกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การจัดทำรายงานทางอินเทอร์เน็ต นักเรียนได้ความรู้หลากหลายวิชา เพราะได้นำเนื้อหาสาระบูรณาการเข้ากับกลุ่มภาระงานและเทคโนโลยีทำให้นักเรียนมีความรู้ที่ก้าวไกล การไปทัศนศึกษาเป็นต้น การไปทัศนศึกษาออกสถานที่ เพื่อฝึกปฏิบัตินักเรียนได้สนุกสนานและได้รับความรู้ เพราะการไปทัศนศึกษาของนักเรียน

4. ผลการประเมินและผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยว

ตอนเจดีย์” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” มีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้ ได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งเป็นท้องถิ่นของตนเอง

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่จะมาอภิปรายตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสำรวจความต้องการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริง จะทำให้นักเรียนเกิดความรัก ห่วงแหน และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง สำหรับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว อันจะทำให้นักเรียนรู้จักท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้นเกิดความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน และหลักสูตรที่ต้นนั้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน และเหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และหลักสูตรที่ดีจะต้องสร้างด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับ สุนีย์ ภูพันธ์ุ (2546, หน้า 2) รุ่ง แก้วแดง (2540, หน้า 1) และสอดคล้องกับ กนกวรรณ รุกขชาติ (2541, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพจากภูมิปัญญาชาวบ้านในศตวรรษที่ 21 พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 จะมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการต่อชีวิตและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น เกิดความตระหนัก และเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาไทยที่มีความสัมพันธ์ต่อชีวิต สังคม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น และจะเป็นหลักสูตรที่ให้องค์กรชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ไปจนถึงการประเมินผล เนื้อหาความรู้ จะเป็นเนื้อหาที่มี การเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของผู้เรียน สอดคล้องกับชุมชนอย่างแท้จริง ลักษณะการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดประสบการณ์ตรง บทบาทของครูผู้สอนจะเป็นผู้นำด้านวิคิด วิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน การเรียนการสอนมีการใช้สื่อที่เป็นจริง สื่อที่ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง การวัดและประเมินผลเป็นการประเมินผลจากการปฏิบัติได้จริง หลังการเรียนรู้ไปแล้วสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่ง ชีวรัตน์ สาสี่ประเสริฐ ได้กล่าวถึง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการอนุรักษ์ โบราณสถานและโบราณวัตถุอำเภออุทอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี

และจากการสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนศึกษานิเทศก์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และนักเรียน พบว่า หลักสูตร มีความเหมาะสมที่จะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณบุรี นักเรียนจะได้รับความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น มีความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง และสามารถประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้ผู้สนใจทราบได้ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการอบรมอาสาสมัครส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสุพรรณบุรี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546, หน้า 1) มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทำให้เกิดจิตสำนึก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น ตลอดจนเกิดความรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมของชาติ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับไปพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป และสอดคล้องกับสุจิตา สังฆรักษาจารย์ (2543, หน้า 144) ซึ่งได้พัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตดุสิต ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ ซึ่งนับเป็นสังคมที่ใกล้ตัวนักเรียนไป พร้อมกับการฝึกอาชีพ สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ที่ตื่นันควรเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปยังสิ่งที่อยู่ไกลตัว และยังเป็นโอกาสให้นักเรียนและคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้ และจากการนำหลักสูตรฉบับร่าง และแผนการจัด การเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลความสอดคล้องส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่าง 0.87 ดังนั้น ส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง และแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ กิจไมตรี, 2544 ; สิทธิเดช สำลีแก้ว, 2545 ; สาลินี อุดมผล, 2542 ; รัตนา รัตนอุบล, 2541 และฉวีวรรณ แผ้วตะคุ, 2541

3. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย หลักการ คำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ โครงสร้าง ขอบข่ายเนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จำนวน 15 แผนการจัดการเรียนรู้ และจากการนำหลักสูตรฉบับร่าง และแผนการจัด การเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผลความสอดคล้องส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องระหว่าง 0.86 ดังนั้น ส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง และแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องและ

เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ อุบลรัตน์ กิจไมตรี, 2544 ; สิทธิเดช สำลีแก้ว, 2545 ; สาลินี อุดมผล, 2542 ; รัตนา รัตนอุบล, 2541 และฉวีวรรณ แผ้วตะคุ, 2541

4. ผลการประเมินและผลการปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่นสุพรรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียน ซึ่งมีการประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างการใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตรพบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร และในระหว่างการใช้หลักสูตร โดยภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้มีความสนุกสนานต่อการเรียนรู้ ได้เรียนรู้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งามอาจ พงษ์พิสุทธิ์บุบผา (2540) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมผู้นำทางการเกษตร สำหรับนักเรียนโครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบท พบว่า ผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อพฤติกรรมผู้นำทางการเกษตรของการทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ สุภัญญา ร้อยพิลา (2542) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง บุคคลสำคัญระดับท้องถิ่นในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรที่นำมาทดลองใช้พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก นักเรียนคิดว่าเนื้อหาของเรื่องที่เรียนทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นคนอีสานและรักท้องถิ่นอีสานมากที่สุด และนักเรียนชอบสื่อที่ครูนำมาใช้สอนเรื่องนี้มากที่สุด และสอดคล้องกับ พันธวิทย์ ยืนยง (2543) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นงานหัตถกรรมพื้นบ้าน การทำเม็ดประเก้อมเงินของชุมชนบ้านสตอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเน้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหัตถกรรมพื้นบ้าน การทำเม็ดประเก้อมเงิน และวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์การประเมินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ อัมพร เต็มดี (2545, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชน สำหรับนักเรียนประถมศึกษาอำเภอสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นที่ดีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนรู้สึกรักและภูมิใจในท้องถิ่นของตนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

จากการพัฒนาหลักสูตร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จากประสบการณ์ในการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลักสูตรสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำไปใช้ได้จริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ควรควรรศึกษารายละเอียดต่างๆ ของหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรให้เข้าใจ เพื่อให้สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน

2. การนำหลักสูตรสู่พรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในบางแผนการจัดการเรียนรู้มีการสอนเกินกำหนดเวลา ดังนั้น ควรควรรยืดหยุ่นเวลาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม และแบบฝึกถ้าทำไม่ทันอาจจะให้ไปทำเป็นการบ้านบ้างก็ได้

3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย จะทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้ เช่นการร้องเพลงการแสดงบทบาทสมมติการค้นคว้า โดยการใช้คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมภาคปฏิบัติกับการไปทัศนศึกษาไม่ต่อเนื่องกัน เนื่องจากมีเวลาจำกัด ดังนั้นควรควรมีเวลาในการฝึกฝนให้นักเรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน

5. การนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนอื่น สามารถนำไปใช้ได้ โดยครูผู้สอนจะต้องศึกษาสถานที่สำคัญ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น แล้วนำมาบรรจุเป็นเนื้อหาในส่วนที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกัน

6. การเขียนรายงานให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตได้ดีมาก ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกงานตามความสนใจ อาจจะเขียนเป็นรายงานหรือโครงการที่ตั้งที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสู่พรณบ้านเรา “เที่ยวดอนเจดีย์” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นต่างๆ ที่ชุมชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ มีความต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้